

Ийн зэвсгнтэн бодууссакед оюуулуубут сценага
ырма-тойук тарамлынна. Мустубут дьон «күн улууһун
оюото—мин, ийн—сихабын!» диил патриотической өрө

ТӨЛӨЙ НЭНИЛИЭГЭ: УЛУУ

ҮҮНЭР-САЯДАР КЭСКИЛЭЭХ

Дьон төрүт билиргитан уутуан олохсуйбут, үтөөн алаастардах бу нэнилэхтэрэ сэринг сыларын млардын атыгтардын тэнгэ сүлдүтэ, чэгэн мчатын сэринг уотугар сэймэктэнитэ, сүт-кураан, хоту көнөрүлүү нэлээнн көрсүбүтэ. Ханынан суруллубут, ханын да умнуулуо суохтаах бу сылар итэн историйлара 1942 сыллааха нэнилэх суох олобулдан, аатынн сэмэллэ сэмэлтэн түмүгэр үөрэтүүлэ-суруллубут илик.

Сэрингэ 89 киһи ыгырыллыбыттан, биллгин дьонн ситэ чуолкайданз илик дааннайынан, 31 киһи тыннарар Кыайым туугар толук үүрбүттара. «Төрүт», Калинин аатынан уонна «Олоххо киирэн» колхозтартан 145 хайаайыстыба, 439 киһи күүс өртүөнн Кэбээйи өрөйуонугар көнөрүлүүтэ үүрүлүбүттэртэн 101 киһи санаатхтарын санаалара да тийбэт дойдугар түгүнн, киһилин харалыбакка олоо үйэ-саас тухары хаалбыттара.

Төлөй дьонно 1944 с. төһөнн кэлэн К. И. Смирников, Н. В. Наумов, А. К. Пинин уонна да атыгтар үтөөлөрүн айгыраабыт олохторун чөлүгэр түһэрэр туугар утуулаарын да умни туран үлүскэннэхтик үлэлээбиттэрэ. С. А. Захаров, Н. Е. Захаров, Е. П. Максимов, А. И. Смирников, Д. Е. Захаров, Д. П. Гуляев у. д. а. Мээндийэнн оскуолаах, куууулаах обургу бөлүккө оогорон, тутан таһаарбыттара.

Колхозтары бөлүгүтүү солдугар нэнилэх кырын уластанна кубулуйан, дьонно оскуолаах сирдэргэ көһүтэлэн, үүт ымр, эт оогорор, бурдук үүннэрэр адыах нэнилэннэлэх барытаах кубулуйбута.

Олох сайдан, дьон-сэргэ айа-санаата уһуктан, туруорсан, 1992 сылтан иһинтээн нэнилэх статуһун ылан оннун булан олоор. Төлөй Дьоннэ биллгин 100-төн тахса дьылээх, орто оскуолаах, сага улахан кулууптаах, уһуулааннаах, сибээс отделениелээх, медпунктаах обургу бөлүккө буолта. Иниикитин участвовай баһыбалалара, улахан суолга холбуур олоһуулаах суоллаара былаанналар. Государственной тэригэлэргэ үлэнир, баһынай хайаайыстыбаларынан чомохтоһон айа-уолу дэлэтэр Төлөй дьонно иһинилэрэ сүрдик, үүнэр-саядар кэскиллээх.

Инокентий АММОСОВ,
нэнилэх дьаһалтатын баһылыга.

СЭТТЭТТЭН ИККИБИТ КЭЛБЭТЭБЭ

Халдыа Төлөй Дьэччимэтин тула олохтоох Захаровтаран сэрингэ сэттэ киһи ыгырыллыбыта. Быраатын Петр Иванович Саха национальнай баһылайы оскуолатын (СНБО-ну) бүтэрэн, сэринг пенинэ армияда барбыта, сержант даниелаах сулуусалаабыта. Нуучча кыыа Белова Марияны кэргэн ылан биһи кыстаммыта. Москва анныаары кырыһыага баһыран, госпиталыга өлбүтэ. Агаларын көмүс унуорун Москвада олоор кэргэнэ, кыыа көрөллөр-харайдалар.

Биһи убайым Д. И. Захаров — Чочуонай Минтэрэй 1943 с. ыгырыллан үлэ фронтугар сылдьан кэлбитэ. Чугас аймахтарым иһин-бии Алексей, Илья, Анисим Захаровтаран Алексей Иванович 1942 с. ыгырыллан сэрингэ тийэн сураба суох сүппүтэ. Илья уонна Анисим 1943 с. Кэбээйиттэн барбыттара. Анисим баһыран төһүбүтэ, оттон Илья үлэ фронтугар сылдьыбыта, биллгин Чурапчыга олоор. Билгэ төрөөбүт быраатым Афанасий Егорович Захаров 1942 с. МТС-ка трактористым сылдьан барбыта, оттон мингин Кэбээйиттэн ылбыттара. Афанасий хотунан сэринлэспитэ. Кенигсберг иуораты босхолоһунна мараханна баһыран төһүбүтэ. «Кенигсберги босхолоһун иһин», «Германияны кыайы иһин» медаллараах эргийэн өр сыл техникада

ЗАХАРОВ
Дмитрий
Егорович

Хангастан ууга:

ЗАХАРОВ

Николай

Егорович

ЗАХАРОВ

Алексей

Николаевич

үлэлээбитэ. Дэгиттэр уус, техникада уһулуучу талааннаах, сыһааннаах этэ.

Мин IV Украинской фронтга Крым босхолоһуотун, баһырын кэнигтэн Г. К. Жуков командуюскайаах I Белорусской фронтга түбөһөн Варшаваны босхолоһуотун, Висла өрүгү туорааһына сэринлэспитим, Баһыран үтөөрөн баран, өссө биһи сыл 55-с тутар өтөрөөккө Берлингэ сылдыһыттым.

Н. Е. ЗАХАРОВ,

Албан Аат орденнн кавалера.

МАКСИМОВ

Егор

Петрович

ДОБОРУМ ХОҔУУН СҮРЭБЭ

20-с хайһаар беригээдэтэ иһики кирбиһэ айаһаарыта ыраатта. 18 суукка айаһаан, сыра-сыба быстан барда. Дьылдабыт быһаарыллар сирингэ дэч чугааһыт быһылаах. Тимир суол Вологое дьэн станциятыгар сүөкэннэбит. Мантан ыла бөлбөт «миннэр миннэтинэн» хайһаарытынан барар буоллубут.

Иван Ефимович Максимовтын отделениелыттар сахалартан иһкиэбит. Биһи нэнилэхкэ—Төлөйгө сылһиһе турар алаастарга убай-быраат курдук үөскээбиллэ. Киһи «Төрүт» колхоз чилинэ, биһи быһыт от охсоочу, комсомольскай үлэниг хэтин, сэрингэ кэлэнн миннэр колхоз салайааччыта этэ. Таһаарыһым уһун иһинтээх атахтаах, курбуу курдук хойообулааммыт бөлөк-садан киһи. Ол сыһан баран, унуорунааар үүннөрбөһүн курдук эриакэй сыһым хараба киһинэхэ ордуу быраһылара. Сүр суустаах-хаадылаах. СНБО-да үөрэнэ сылдьан, атыһын тарбахтара сүгүнэрээх буолан сыйылыллыбыта үһү.

Киһи стрелок, биһэтэ эстэр бинтиэкэлээх. Оттон мин рога снайперабын, марахан, көлөттүгэс 10-на эстэр бинтиэкэлээхпин. 1943 с. кулуу тутар 19 күнүгэр 4 чаастаах ытыһым кэнигтэн мин баһырытым, оттон төбөх дьоммут мый-хайы тунпугуан арбаа дьикти аһыттар. Кэлин иһитыһым дорорум элбэх кыргыһыларын туоран баран биһи тыһааннаах түгүннэ өстөх пулеметун саба баттаары героһуу охтубут.

Алексей БРОДНИКОВ,

«Сага олох» хаймат 1974 с. М-риттэн.

ОСО ЗАХАРОВ

Төлөйдөр сэринг ховууттан эргийбэтэх биһи бастык мчатырын иһиник ааттыллылар. Ити таптал аат киһинэх ОСОАВИАХИМ председателинн үлэни сырттааһына иһэрнэллэбитэ. Егор Гаврильевич Захаров нэнилэтэр 4 кылааһы бүтэрэн баран, убайы Дмитрийдун Намга боломуочунайынан барбыттара. Оттон дэгиттэр кыһаар спортсмен уолу СНБО-да үөрэххэ ыппыттар. Ону 1934 с. бүтэрэн тахсыарттан Чурапчыга мчаты спортнай-массабай үлэбэ тэрийбэттэн, көрүлээччи

быһытынан сэрингэ барыар дьэри үлэлээбитэ. ПВХО куруһуогун үлэлэтэн үөрэллэп мчатырлар инструктор буолан колхозка тахсыллара. Олус сэртэх, чэгэн иһдөөх-санаалаах эдэр юһи «Социализм суола» хайматта обороннай-спортнай үлэбэ агитациялар трибуна оһостубута. Барар бүтүк кыһаарыгар тийэ суруула хаалларбыт бөлүгээһиннэрэ кэнигтэн бачээтэммиттэрэ архинна бааллар.

1941 с. от иһагар ыгырыллан Е. Г. Захаров—Одн фронтга тийэн малаһай сержант аһаннаах 1189 стр. полк 358 дивизиятыгар пзвод командирынан кыргыһа сылдьан 1942 с. Смоленскай сирингэ эдэр олоһо быһыта.

КЭБЭЭЙИТТЭН ЫНАХПЫТЫН КӨЛҮЙЭН

Абам Нестеров Семен Захарович 1942 с. ыгырыллан арба фронтга сэринлэнэ сылдьара. Абамын Герасим Васильевич Нестеровы 1943 с. Кэбээйиттэн сэрингэ ылбыттара. Дьон бөһө хорсуйан албүттэнн иһаабыт аһан Баһылай оһоннор иһааһы көлүбүтэ, минтик оһораубута да, дойдубут дьикти түһүннэ көбөһөннөт. Ол аата, «сатаатар, бу киһини тыһааннах орлоруум» дьэтэбэ.

1945 с. саас Максимов Егор Петрович Намга хаалбыт колхозууттан суоһу чаастаан арааран таһааран 11 хайаайыстыбаны холбоон «Төрүт» иһикин тэрийбитэ. Абам Сэмэн 1945 с. аһаар табылдан кэлбитэ, оттон аһа Япония сэриниттэн 1946 с. эргийбитэ.

И. Г. НЕСТЕРОВ,

хоту көнөрүлүү кыттылааба, үлэ иһбэллэ.

БАРЫТА СЭТТЭ КИҢИ

«Төрүттэн» сорого чугас урууларын, сорого атын да буоллар, Гуляевтаран 7 киһи армияда барбыта. Олортон Гуляев Семен Давыдович—Халыһах үлэ фронтугар сылдьыбыта, Роман Данилович Чурапчытан барбыта. Спиридон Николаевич армиятан кэлэн баран өлбүтэ, сэрингэ кыттыбытын билбэһин, Иван Михайлович, Егор Ильич, Петр Семенович колхозтан, Афанасий Прокотьевич ЧПУ-га үөрэнэ сылдьан барбыттара уонна кыргыс толоонуттан эргийбэтэхтэрэ.

Колхозуут Намга хаалдытыгар Максимов Афанасий Петровичтың сатым күрээ кэлбипит. Е. П. Максимов «Төрүт» иһикин тэрийбиттэр киирбитин, колхозтар оһо-иһаа, тутууга үлэлээбитин.

С. М. ГУЛЯЕВ,

көнөрүлүү кыттылааба, үлэ ветерана.

ҮӨНӨ АХТЫЛЛЫБЫТ ДЬОНТОН УРАТЫ «ТӨРҮТ» КОЛХОЗТАН СЭРИНГЭ БАРЫТТАРА:

1. Бродников Алексей Спиридонович
2. Быганов Гаврил Алексеевич
3. Дьяковский Дмитрий Степанович—Халыһах уола (1941 с. ыгырыллан сураба суох сүппүтэ)
4. Дьяковский Михаил Афанасьевич—Бөтөйор уола (1942 с. Орто Халыматтан ыгырыллан сураба суох сүппүтэ)
5. Дьяковский Алексей Алексеевич (1942 с. барбыта уонна төһүбэтэ)

(Сагытын 6-с стр. көр).

Түмнээх, сыраллаах үлэ түмүктэрэ

Дьөгүөр Сылантай төрүттээх. Төрүттүтэрэ колхозтаах эдилэр. Мол 4-5 саастаагар ийэлээх-арата утуу-субуу өлбүттэрэ. Ойон элэтигэр Степан Васильевич, эдэһинигэр Ефросинья Степановна Макаровтарга иитилибитэ. Тулайыах буолан, 10 саастаагар оскуола боруугун сана атылаабыта. Очкотоогу сэрник, сут-сутуруун, ас-тигас тийбэ кыһалбата Дьөгүөрү быраатыннан Диринг детдомугар иитилэ баралларыгар күһүйбүтэ. Үөрөдөр үчүгэй этэ, ойон биир бастакыдан пионерга, комсомолга кирибитэ, үгүкүтэ, ырыада, музыкада, уру-һуйга олус дьобурдаада. Детдом итээччилэрэ киһиэни таптаан аарарга, айылланы, киһи кэрэтин таба көрөрү үһүйбүттэ.

Ойон 1952 сыллаахха элэте Степан Васильевич детдомтан төттөрү илэн Сыланта ийлибитэ. Ити сыл уолчаан олохтоох оскуола сэттис кылааһыгар үөрэнэ кирир. Общественой үлэре активнай, ситим-хотуу уолу үөрэнээччилэр комсомольскай тэрлэте секретарынан табыллар. Очкolorго Сыланта оскуолата сэттэ кылаастаах этэ, ойон ахсыска Чурапчыга үөрэнэ кирибитэ. Ахсыһы бүтүрүт 18-таах ычаты 1954 сыллаахха Советскай Армия көжүстүгэр ыгыраллар. Владивостокка, Сонгалайга Тихэй оксаннаагы, флотка подводный лодкага сулууспалар. Манна бэйэтин кынар, сыл-бырда туттуулаах уол байманын уонна политическай бэлэмнэни тутууга, бастагы кылаастаах специалист буолар, мантыйгы ыстатыйалаах старшина званиятын ылар. Байманын чааһыгар мантыйгы сүбүөх комсомольскай тэрлэте комитетын чилиэнэ талылабыта, үгүкүтэ, хаартыскада түһэригэ, киһиэре устууга, байыла оонньообуһуга үөрэнэ, подводниктар ансамбларыгар кыттыһы ылыта. Классическай тустууга, иттигэра үһүс разряд иуорматын толорбута, Армияттан кэлэн баран, 1958—1959 сс. үөрэх дьылыгар Диринг орто оскуолатыгар X кылааһы бүтүрүтэ. Ити сыл ыччаттар фестивалларыгар кыттан республика уонна оройуон лауреаттарынан атын ылыта. Бэйэте сахалы утхуулары бэлэмнэни көрөөчүлэр дүүлэлэргэр таһаргыһа.

Егор Макаров Диринг оскуолатыгар үөрэнэр сылларын үчүгэйлик өйдүүбүн. Очкolorго детдом оолоро улаханнарыттан кыраларыгар тийэ туспа тутта, арахса сатыыллара. Интернакка олоороччулары, дьылыраттан сылааааччылары кытта соророр «сатуһан» да кэбиһэр түтүннэрдээх эдилэр. Урдук кылаас оолоро кыраларга Гоша «атаманнара» буоларын көрөр итибит. Кэлбит-барбыт, сип-сытым, сылбырда туттуулаах уол детдомга оолорор бэйэлэрин тэкиээхтэрин түмэн соророр интернакка олоороччулары, ардыгар дьылыраттан сылааааччылары кытта «молоорутуһан» кэбиһэллэрин өйдүүбүн. Кыайылаах-кыайтарылаах баар буолара эбитэ дуу, бэлэтиим. Арай Гоша кэлэн-баран уолуһтанан бэрт сымлырбатык дыйбарыһын, утарсааччыларын самартымырын бэлэтин көрөрбүт. Ол иһин кыралар киһиттэн улаханник салаллара. Төбө даганы итинник ыдыаахтары иһин, үөрөдөр бастыгыра этэ, общественнай үлэре активнайдык кыттыра, көрсүсүмэй дьыстипилинэтиһин, табаарыстарыгар үтүн сымнааһынан детдомугар да, оскуолада да холобурга сылааһа. Тулайыахтары, барар, сорох оолор атабастылаһа буолуо, ойон кыһаан холлуута кыһа барыһы! Ыксаан, мунур уһукка тийэһинэр, оротук санаалара тэһай буоллара дии...

Комсомол райкомун путевокатынан 1960 сыллаахха Егор Макаров Покровскайга кирииччэ заводун тутуу-

БҮГҮН
ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ
НАУКА КАНДИДАТА,
РОССИЯ
УТУӨЛЭЭХ УЧУУТАЛА
Е. Д. МАКАРОВ
60 СААҢЫН ТУОЛАР

ОЛОХ
КЫАТЫГАР
ИИТИЛЛИБИТЭ

тутар үлэһин барыта. Ити сыл төһөн кэлэн промкомбинатка столардаабыта, коллективка олоххо, үлэһэ-хамнаска коммунистическайды сыйыан холобурун көрдөрбүтэ, сорууһун мэлдэн аһара толортуура, тэрияттыгар холобурга сылааһа, бастык үлэһит быһытынан оройуон хайматтыгар сардамыллара. Күнү-һүн ити курдук үлэһин-үлэһин орто оскуола иһинэн педагогическай кылаас апыллыбытын үөрэнэ бүтүрүтэ. Ойон Дирингэ үлэ уруогун учууталынан аһаар. Үлэһин таһынан элбэх куруһуоктары үлэһитэн оолору үөрэтэр. Столярнай, уус-уран оҥоһуктар, хаартыскада түһэри, үгүкү куруһуоктарын тэрийтэллэр. Сотору оолор бэйэлэрэ ыскаабы, комоду, диван, олоһоһу оһороннор нэһилиэһинэре атыга таһаартаабыттара, ойон оскуолада үгүс үбү киллэрэллэрэ. Хас да сайын уончалды оһору хаалларан оскуола базатын көпөһүнэн дьырынтанмыттара, оһолортон тутуу биригээдэтин тэрийэн, гаражтары, учууталлар оолорор дьылыһын, оскуола олбурун, мастарыскаабы, булуустары тутуулаабыттара. Кэлин Одьулуунка үлэ, Дирингэ география уонна биология учууталларынан үлэһэбитэ, 1970—1975 сс. Саха государственнай университетын географияда отделениетын кэтэхтэн үөрэнэ бүтүрүтэ.

Егор Дмитриевич 1972—1973 сс. биологтар республикатаагы конкурстарыгар пришкольной үлэһитэ, кабинетнай системаны үлэһитигэ үһүс миһэтэһимитэ. Кэлин Кытаанах орто оскуолазыгар директоруһун үлэһит сымаларыгар оройуонга социалистическай куоталаһыһа үс бастагы миһэттэн түспүтэ, иттиһи-үөрэтин үлэһит методикалара тупсарылабыта. Кабинетнай системаны үлэһитигэ оройуонга бастагы, республикада үһүс миһэтлэри илэттэбыта. Ойон 1980—1981 сс. үөрэх дьылыгар Сыланта орто оскуолазыгар директоруһун аһамыта, кэлээт да, кабинетнай системаны олохтообута. Манна үлэһит сымаларыгар географическай плащадканы, экологическай илгыга, «Сяра» туһуна музейы, үөрэнэр полигоннары, павильоннары, тупсарай кабинеттары оһорторбута. Предметтин сүһүдүнэ адыс куруһуогу үлэһитигэ. Киһи үөрөнүт оолорор республикара, Россияра, урукку Союзка элбэх конкурстарга ситиһинилээхтик кыттыбыттара. Холобур, техническай айымныларга, хаартыскада, киһиэре түһэригэ, научнай конференцияларга, айылга харьетабылтан конкурстарыгар үгүстүн бастагы миһэттэн илэттэбыттара. Ол түмүгэр «Артекка», «Орденонка», «Океанга» 22 оһо сымнаанар чизекэ тиксибиттэрэ. Союз араас

куораттарыгар 31 үөрэнээччи сымдыбыта. Быйыл «Прогресс» дьыа үөрэнээччилэр кооперативтары-түрий-да Ойон саркааһы үлэһити толорон, мастан уһаан маннаһын иһигэ атылаабыттар. Оскуола иһинэн экологическай-географическай илал кылааһы үлэһитэр. Манна кирибит оолор фото киһиэ, уус-уран оҥоһуктарга үөрэнэһинэр, элбэх илэһин байылаһылар.

Россия үтүөлээх учуутала Е. Д. Макаров араас илэ-лээх үгүс үлэһиттэри итэти таһаарла. Холобур, Саха сириттэр биллэр жүрөсү Р. М. Пинягин, худуһуһуһу-тар М. А. Филиппов, В. А. Николов, А. П. Петров, врачтар В. И. Кондратенко, П. И. Иванова, учууталлар Г. Ф. Нохтускай, М. М. Федосеева, В. Д. Эверстова уо. д. а. курдуктар. Ону таһынан элбэх фотографтар, столардар, механизатордар иттиһин билгити үлэһин сымдылаар. Егор Дмитриевич 1962 сылтан оолору экологическай культурада иттиһин дьырынтанар. Аһыһит сыла «Үөрэнээччилэр экологическай культурада иттиһи педагогическай төрүтэ» дьыа темада педагогическай наука кандидатын атын ылыта, оһуката Москвада бигэрэһэн турар.

Билигин детдом итээччилэригар Марфа Семеновна, Смена Семеновна Эверстоваларга, учууталларыгар Клара Пименова Ползавкинага, Иван Андреевич Антипинга, Роман Максимович Савиһига, Екатерина Семеновна Лукинага, элбэх илэһи үһүйбүт бокуюһуһу-учууталларыгар М. Г. Лазаренга, Н. С. Хоһуһуһу, Г. И. Поповка мунура суох маһанар. Киһи уус-уран оҥоһуктарынан ордук умсугуһан дьырынтанар. Ол иһин итэти-үөрэти таһаартаабыт оолоро иттиһин хабаллаах үөрэххэ кириэлэр. Холобур, Андрей Баранков культура уонна искусство отделениетын үһүс курсу студена, быйыл Хабаровскайга иттиһин Дильнай Восток уонна Сибирь студеникканы конкурстарыгар бастагы миһэтлэһин, лауреат аатын ылаа. Роберт Харитонов художественнай училищера, Петр Протодьяконов Булуу училищетын иһинэн үлэһит уус-уран оҥоһуктар отделениеларыгар үөрэнэ кириһилэр.

Е. Д. Макаров кэргэнэ Ефросинья Тимофеевна пенсияда оолорор, дьыа түбүгэ оолорчу киһи үрдүнэн. Кыһа-ра Катя киномеханик илэһит. Бэрэбэ үлэһит, үс уол олоһоһ. Улахан уоллара Төһүр орто оскуолазыгар үөрэнээччилэри уус-уран оҥоһуктарга үһүйэр, уолаах кыһа олоһоһ. Кыһа уоллара Сыланта оолору техника-скай куруһуоһка үөрэтэр, эһитин аатынан биир-уола-лаахтар, ойон эһэлээх эбэ күһнэре киһиттэн таһсар, мунуулары «бүтэ».

Юбилей Советскай Союз географическай обществатын дьыһиһээ чилиһи, нуруот үөрэһиритин туйгуна, Россия үтүөлээх учуутала, мастар-педагог, новатор-учуутал, 1992 сыла «Сыл бастык учуутала» Россиятаагы конкурс лауреата, улуус бочуоттаах гражданина, педагогическай наука кандидата, учууталлар ахсыс, тохусе республикатаагы сьезэтин делегата, «Саха-Азия оолоруһу» фондатын стипендиата, Егор Дмитриевич «Билиһини оскуолада география уруога», «V—IX кылаастарга үлэ» үөрэтин программата, «Үлэһит айыр, үөрэтэр киһи», «Сахалар биллэр туттар тэриэлэ-рэ», «Үөрэнээччилэр самостоятелностарын сайыһа-рыһа», «10—11-с кылаастарга «Киһи көмүс» факультатив курса», «География уруога саха фольклору тупаһы» дьыа киһигэр авторлара. Билигин оолорго аһаллаах кэһэһинэри суруйар.

Степан АЛЕКСЕЕВ, журналист.

ИИРЭХ ТЫЛЛАР

Билигин уолаттарбыт Дима уонна Саша Егор Дмитриевич салыар куруһуоктарыгар сылааһалар. Дима ахсыска үөрэнэр, хаартыскада түһэри куруһуотар дьырынтанар. Ойон үөрэнэри олус сөбүлүүр, аһыһах фотога түһэрэр, киһиэре устар баалаах. Сайын Москвада Нуруот Хаһааһыһыбатын Ситиһинилэри Быһытаа-катыгар кыттыһы ылыта, путевоканын көрөөдөһүнэ-мэт этэ, ойон олус үөрэн-хотон, аһыһан кэлбитэ, киһи куруһуоһка сымдырыһан киһи туттар.

Саша бөһис кылааска үөрэнэр, моделирование куру-һуоһар дьырынтанар. Хайы-үйэбэ иһинэн туттар иһе-стурменнары хайдах туһанары байылаата, ойон дьы-түгэр ону-маны оһорор. Үөрөдөр эһиэ кыһаллар буол-ла, бэрээдэс даганы биллэрдык тубуһа. Дьокуюскайга республикатаагы слеска кыттыбыта, элбэһи биллэ-көһөн кэлбитэ. Билигин, төрөһүттэр, уолаттарбыт Егор Дмитриевич курдук үтүөхтээх, дьыттар биллээх учууталга туһалаахха, кэрэбэ уһулаһаһыттан үөрэ-бит, киһи туттабыт.

Төрөһүттэр Елена уонна Вячеслав Ноговицыннар.

х х х

Егор Дмитриевич дьыттар биллээхтэти соһуһуһу даганы, сөхтүм даганы. Кылааһыһа, оһукатын оо-лорго иһэрэр баалааһыттан аһыһаһын, үөрэһин. Эһиэхэ чэһин доруобуһаны, үлэбэ умсугуһуһу ула-

хан ситиһинилэри баһарабын.

Т. С. НИКОЛАЕНКО, учуутал.

Мирэй к.

х х х

Эһи үлэһин улаханник сөхтүм. Эһи үөрэтин саамай бастык ыһаһаһын туттабыт уонна ону бүтүһүнүтүн кылааһы таһынан үлэбэ түмэрбит. Ону үөрэтинин, иттиһин, теорияны уонна практиканы кытта таба дьүөрэллэ-рит.

Олоһо бөһиһ миһэтэһин булдуһ. Эһи—дьылаах ки-һигин. Аһык учууталлары кытары бэйэ-бэйэ оһыккын үлэһитэһин, аһын дьыһиһа айыр-үлэ уотун уматарыт иһин улахан баһиһа.

Л. АЛЕКСЕЕВА,

Чурапчы орто оскуолатын учуутала.

х х х

Уус-уран оҥоһуктарынан үһүс сымлы дьырынтан-бын. Куруһуоһуһу салыһаһыһа Егор Дмитриевич бө-йөтэ туһу сатыһын бүтүһүнү иһэрэһи кыһаллар. Би-лиһин столарнай, слесарнай иһе-струменттарынан туһа-нары сатыһыһын. Элбэх доротторбун кытта-учууталыт сьезэһитыһан ракета, «хята», «ДТ-75 М» трактор модел-ларын оһордум. «Космическай комплекс» иһе-тин оһо-рууга эдэҕи техниктар республикатаагы үһүс сьезэһи-гар бастагы миһэтэһин ылыһыһыт.

Ону тэһи «Прогресс» кооператив чилиһиһын. Биһи-ги оҥоһуктарыһын тэһи сирин олохтоохторо улаһын үөрүүһүн аһыһаһыһаһыттан аһыһаһын. Егор Дир-

Россия үтүөлээх учуутала Егор Дмитриевич Мака-ров куруһуогу, иһе-тэр-кэһиһэр үөрэнээччилэринин.

триевичкэ үөрэнэр сымларбар бэрт элбэһи биллэн. Иһе-струменттарынан туттууу, станокка үлэһиһин ба-йыһаһыһыт таһынан, техникаттан сэрэхтээх буолуу-һа уһулуһуһу. Куруһуоһка иһыт биллэн үөрэххэ кириһилэр коммолуһуһу.

Роберт ХАРИТОНОВ, үөрэнээччи.

КЫАЙЫНЫ УҢАНСЫБЫТТАРА

(Инини 2 стр. көр).

6. Григорьев Павел Егорович (1941 с. ыгырылган сурага суох сүппүтэ)
7. Лаврентьев Гурий Александрович (Японияны утары сэрингэ сылдьан кэлбитэ)
8. Лоскин Федор Васильевич (Японияны утары сэрингэ эргиллэн Мугудайга олорбута)
9. Петров Николай Афанасьевич (1942—1947 сс. илги сылдьан кэлбитэ)
10. Петров Роман Прокопьевич (1941 с. баран өлбүтэ)
11. Попов Владимир Гаврильевич—Куучар уола (трактористыгы сылдьан баран 1942 с. өлбүтэ)
12. Попов Устин—Борутар уола (сэрингэ өлбүтэ)
13. Смирников Исаак Васильевич (1942—1946 сс. Удмурт, Москвада, Германия, Польша сирдэринен сылдьан кэлбитэ, Мугудайга олорор)
14. Толстоухов Павел Егорович (1943—1947 сс. илги сылдьан кэлбитэ)

Д. П. ГУЛЯЕВ,
колхоз урукку салайааччыта, үлэ ветерана.

КАЛИНИН ААТЫНАН УОННА «ОЛОХХО КИИРИИ» КОЛХОЗТАРТАН СЭРИНТТЭН ТӨННУБЭТЭХ ДЬОННОР:

1. Аммосов Алексей Михайлович (Ленинградкай фронтка кыргыныга өлбүтэ)
2. Васильев Иван Петрович (1942 с. Калининская уо-
даска өлбүтэ)
3. Дьячковская Роман Степанович (1942 с. баран өл-
бүтэ)
4. Захаров Роман Александрович (1941 с. баран 1942
с. кыргыныга охтубута)
5. Захаров Алексей Николаевич (1941 с. баран өл-
бүтэ)
6. Захаров Егор Устинович (1941 с. ыгырылган су-
рага суох сүппүтэ)
7. Захаров Афанасий Алексеевич—Кыһылтай (1941 с.
этчуттуу олорон барбыта, 1943 с. Курскай Тодойго
өлбүтэ)
8. Захаров Александр Николаевич—Бэттээх уола
(«Холбос» систематыгар бухгалтердаабыта, учуутал-
даабыта, колхозка председателлээбитэ, 1942 с. барбы-
та, 1944 с. өлбүтүн туһунан биллэрини кэлбитэ)
9. Захаров Василий Герасимович (1942 с. баран Ук-
тиннада өлбүтэ)
10. Захаров Константин Афанасьевич (1943 с. бар-
быта, 1945 с. Чехословакияда өлбүтэ)
11. Малышев Михаил Афанасьевич (1942 с. Алдан-
тан барбыта уонна эргийбэтэ)
12. Пинигин Иван Васильевич (1941 с. барбыта уон-
на ахсынны ыйга өлбүтэ)
13. Попов Василий Николаевич (1941 с. барбыта,
1943 с. сурага суох сүппүтэ)
14. Попов Степан Кириллович (трактористыгы сыл-
дьан барбыта, төннүбэтэ)
15. Попов Егор Петрович (1941 с. барбыта, 1942 с.
өлбүтэ)
16. Попов Егор Ильич (1942 с. барбыта уонна өлбүтэ)

Хагас снимокка угаттан—Анна Алексеевна НЕСТЕ-
ВА, Татьяна Иннокентьевна ЗАХАРОВА, Агафья
Михайловна СМЕРНИКОВА
Уга снимокка—кэргэниини Прасковья Дмитриевна
уонна Николай Константинович АБРАМОВТАР

17. Скрыбин Василий Николаевич (1941 с. барбыта,
Москва линиатар сурага суох сүппүтэ)
18. Скрыбин Егор Семенович (1941 с. барбыта уонна
сурага суох сүппүтэ)
19. Смирников Василий Иннокентьевич (1941 с. бар-
быта, Калининская уобаласка 1942 с. сэрингэ өлбүтэ)
20. Хойтанов Егор Устинович (1943 с. Курскай То-
дойго өлбүтэ)

УОТТААХ СЭРИНТТЭН—КҮҮСТЭЭХ ҮЛЭБЭ

Үрэх Аранастаах тула алаастартан алта Пинигини сэр-
ингэ ыгырыллыбыттан биэс этэнигэ эргийбиттэрэ.
Ол иһигэр укуода Кэбээйигэ хаалбыт Капитон Пини-
гин түөрт уола төрдүн кэлбиттэрэ:
Андрей Капитонович Сталинград кыргыныттан
ордон, икки баттыктаах 1943 с. Кэбээйигэ тийбитэ,
Георгий Капитонович Японияны утары сэрингэ кыт-
тыбыта, Чурапчыга олорор.
Дмитрий Капитонович Прибалтиканы босколосута,
билигин Намга баар.
Петр Капитонович Японияны утары сэрингэ кэлэн
Чурапчыга олорбута.

Атах сайылык Хойтановтариттан алта киһи фронтка
барбыта, биэстэрэ эргиллэн кэлбиттэрэ:

Феофан Софронович 1941 с. ыгырылган Москва лини-
гар Старай Руссада кыргыныта, «Хорсунун иһин» ме-
дальдаах ветеран Мугудайга олорор.

Илья Софронович икки төгүл ыгырылган үлэ фро-
нугар сылдьыбыта, Өр сыл уууталлаабыта.

Николай Спиридович 1943 с. Мугудайга учуутал-
лым олорон ыгырыллыбыта. Кэлэн үбүнүк учуутал-
лаабыта.

Василий Михайлович сэрингэ кэлэн МТС-ка трак-
тористаабыта.

Николай Романович сэрингэ кэлэн Нам оройуону-
гар олорбута.

Хайаада сайылыктан түөрт Аммосов барбытыттан
үлэ эргийбиттэрэ:

Василий Кононович 1942 с. Алдантан барбыта, үлэ
фронугар сылдьыбыта.

Ксенофонт Кононович 1943 с. барбыта, Японияны
утары сэрингэ кэлэн, билигин Мугудайга олорор.

Николай Кузьмич 1943 с. барбыта, үлэ фронугар
сылдьыбыта.

Нууран алаастаан Поповтар биэс киһи ыгырыллы-
гыттан үстэрэ төннүбүтэ:

Попов Николай Федорович—морьяк, Японияны утары
сэрингэ кыттыбыта.

Попов Петр Васильевич Кэбээйигэ ыгырылган
Японияны утары сэрингэ кыттыбыта.

Попов Петр Николаевич—Уус Бүтүстээн 1942 с. Ал-
дантан барбыта, Японияны утары сэрингэ сылдьан кэл-
битэ.

Мээндийэ тула олохтоохтортон:

Абрамов Егор Харлампьевич 1941 с. ыгырылган ар-
тиллерияда сулуусалаабыта.

Абрамов Николай Харлампьевич 1942—1946 сс.
«Уралмаш» заводка үлэ фронугар сылдьыбыта.

Васильев Дмитрий Федорович Албан Аат орденнаах
эргийэн кэлбитэ.

Васильев Дмитрий Егорович—Бөлбөз Японияны ута-
ры сэрингэ кыттыбыта.

Васильев Константин Петрович сэрингэ кэлэн атаба суох
буолан кэлбитэ.

Дьячковский Дмитрий Степанович—Арылыкка 1943
с. ыгырылган үлэ фронугар сылдьыбыта.

Дьячковский Прокопий Петрович Японияны утары

сэрингэ кэлэн атаба суох кэлбитэ.

Захаров Алексей Афанасьевич 40-с хайыһар биригээ-
лэтигэр сэринлээбитэ.

Захаров Алексей Герасимович 1941 с. ыгырылган
старшай телеграфинан сылдьыбыта, Уһуунук учуу-
талаабыта.

Захаров Афанасий Николаевич үлэ фронугар сыл-
дыбыта.

Захаров Гаврил Егорович 1943 с. Илмеш күөлтөн
улаханньык бааһыран кэлэн дойдутугар 1944 с. өлбүтэ.

Захаров Гаврил Зиновьевич 1943 с. ыгырылган аэвод,
рота командирдарынан сылдьыбыта, Кыһыл Сулус ор-
деннаах, элбэх медальдаах эргиллэн кэлбитэ.

Захаров Еремей Дмитриевич I—Бэспирэ уола Кэ-
бээйигэ кэлэн үлэ фронугар сылдьыбыта.

Захаров Василий Яковлевич 1942 с. ыгырылган Че-
лябинская байыаннай лаабыриттан төннүбүтэ.

Захаров Дмитрий Егорович—Мэник Минтэрэ 1942—
1944 сс. 69-с саппаас полкатын хайыһар биригээлэтин
486-с батальонуугар Смоленская, Москва хайыскалары-
нан сэринлэнэн Кыһыл Сулус орденнаах, «Хорсунун
иһин» медальдаах кэлэн колхозка председателлээбитэ.

Талый бурдуга аатырар сылларыгар «Үлэбэ кылбизини
иһин» медальнаах наһараандалаабыта.

Захаров Иван Егорович II Кэбээйигэ райкомолго
үлэтин сылдьан ыгырылган Японияны утары сэрингэ
кыттан кэлэн Намга олорбута.

СЭРИИ СЫЛЛАРЫН МЕХАНИЗАТОРДАРА

Дьячковская-Захарова Мария Николаевна—Бэттээх
кыһа—1941 с. трактористтар курстарыгар үөрэнэл,
1947 с. дизел трактор, комбайн уруулуттан түспэтэх
бастаах механизатор дьахталлартан биридэстэрэ.

Дьячковская-Захарова Прасковья Дмитриевна—трак-
тористка, комбайнерка, 1948 с. дизел үлэлээбитэ. Бас-
таах механизатор дьахталлартан биридэстэрэ.

Захаров Мирон Афанасьевич—тракторист, комбай-
нер, «Аварийта суох үлэтин иһин» знагынан бөлөхтөн-
нит кырдыгаас суоппар.

КЭБЭЭЙИГЭ КҮҮСТЭЭХ ҮЛЭБЭ СЫЛДЫБЫТТАРА

Абрамова Прасковья Дмитриевна
Борисова Мария—Чымааха Маайа
Васильева Февронья Афанасьевна
Васильева Ольга
Гуляева Мария—Дийаа Маайа
Захарова Александра Николаевна
Захарова Татьяна Иннокентьевна
Захаров Кирилл Илларионович
Захаров Михаил Захарович
Захаров Семен Афанасьевич
Захаров Сергей Зиновьевич
Малышева Зинаида Афанасьевна
Наумов Николай Васильевич
Пинигина Мария
Попов Василий Петрович
Попов Федор Петрович
Романова Мария Ивановна
Смирникова Дарья
Смирникова Евдокия Филипповна
Смирников Афанасий Иннокентьевич
Смирников Иннокентий—Кэичкэрэ
Смирников Константин Иванович

СЭРИИ СЫЛЛАРЫН ТУОРААН КЭЛБИТ, БИЛИГИН БААР КЫРДЫБАСТАР:

Абрамова Прасковья Дмитриевна—83 саастаах, кыр-
дыгаас колхозтаах.

Аммосова Ирина Ивановна—76 саастаах.

Гуляева Евдокия Николаевна—78 саастаах, кырды-
гаас колхозтаах.

Гуляев Дмитрий Петрович—90 саастаах, өр сыл са-
лайар үлэбэ сылдьыбыт, бухгалтердаабыт.

Захаров Илья Иванович—80 саастаах, кырдыгаас
колхозтаах.

Захаров Николай Егорович—81 саастаах, кырдыгаас
колхозтаах.

Захарова Татьяна Иннокентьевна—86 саастаах, кыр-
дыгаас колхозтаах.

Малышева Зинаида Афанасьевна—74 саастаах, кыр-
дыгаас колхозтаах.

Попова Мария Михайловна—86 саастаах, кырдыгаас
колхозтаах.

Смирникова Марфа Прокопьевна—90 саастаах, кыр-
дыгаас колхозтаах.

(Бүтүүтүгү 6-с стр. көр).

ТӨЛӨЙ НЭНИЛИЭГЭ: УЛУУ КЫАЙЫНЫ УНАНСЫБЫТТАРА

(Бүтүүтэ, Иини 5 стр.көр).

СЭРИН СЫЛЛАРЫН ОБОЛРО:

Смирников Федор Дмитриевич—90 саастах, кырдыарас колхозтаах.
Смирникова Евдокия Филипповна—80 саастах, кырдыарас колхозтаах.
Смирников Иван Васильевич—75 саастах, кырдыарас колхозтаах.
Смирников Константин Иванович—86 саастах, саанын тухары бэригдэнир, председател, кырдыарас колхозтаах.
Тарабукина Анна Павловна—85 саастах, кырдыарас колхозтаах.
Тарабукин Гавриил Дмитриевич—75 саастах, кырдыарас колхозтаах.
Хойтонова Александра Павловна—83 саастах, кырдыарас колхозтаах.
Хойтонов Фома Софронович—83 саастах, кырдыарас колхозтаах.

Абрамова Варвара Михайловна
Абрамов Николай Константинович
Абрамов Афанасий Константинович
Абрамов Михаил Михайлович
Абрамов Николай Михайлович
Абрамов Николай Николаевич
Борисова Мария Тимофеевна
Гуляев Василий Дмитриевич
Гуляев Дмитрий Дмитриевич
Гуляев Егор Дмитриевич
Гуляев Николай Дмитриевич
Захаров Афанасий Васильевич
Захаров Георгий Иванович—учебай
Захаров Дмитрий Иванович
Захаров Иван Дмитриевич—учебай
Захарова Светлана Яковлевна
Захарова Елена Алексеевна
Захарова Ирина Афанасьевна

Захарова Мария Егоровна
Захаров Константин Иванович
Захаров Николай Егорович
Максимова Мария Егоровна
Максимова Марфа Николаевна
Максимов Афанасий Николаевич
Максимов Семен Петрович
Попова Ульяна Максимовна
Попов Илья Максимович
Попов Александр Максимович
Попов Серафим Максимович
Смирникова Александра Ивлевна
Смирникова Евдокия Федоровна
Смирников Василий Иванович
Смирников Виктор Николаевич
Смирников Михаил Иванович
Захаров Дмитрий Николаевич

Балаһалары бэлэниэтэ Татьяна ЗАХАРОВА.

СҮРЭХТЭН САҢЫЛЛАР ТЫЛЛАР...

Билэгин рынок кэмгэр, үрэх суолтатын айдоох, Чурапчы сэлэниэтигэр Мурун Тыымпыларга майы тагастык комбинат сага конструкторын өрмүөнүнэн, огорок оркула-салка бээрде. Бу дьолунаах көбүлэниин, улууспутусар биир үтүө сага харамы бейиэтиэнэи сыналдыар.

Манайа бийиги, төрөппүтүр, бастатай турай, комбинат директоругар Ластиков Андрей Павловичка, инженеригэр Федотов Афанасий Ивановичка, куус-көмө, өйбүд буолбут үрэх улуустазы управлениенин начальнигар Нихифоров Михаил Аркадьевичка, сэлэниэтигэр бийигитигэр бийигитигэр Саргылаев Анатолий Романовичка, оркула-сал директорунай алаан үгүстүк сүрбүт-көмүт Пудова Варвара Петровнага, «Кытай» уһулаан бары үлэиттэргэр махталыт улахан.

Кэлэ иһэр Учуутал күнүнэн бийиги оболорбутун биллэрүү кыһатыгар киллэрибит Пудова Варвара Петровнага, сирдыкка-кэрэ уһулар учууталларга Пермякова Валентина Семеновнага, Петрова Елена Анатольевнага, Михайлова Наталья Гаврильевнага, «Кытай» уһулаан бары ытээччилэргэр итин-этин, сирэх тыллары аныбыт.

Мурун-Тыымпыларга оркула-сал үөрэнээччилэри төрөппүтүр.

Эбэрдэлибит!

Күндү ийэбитин МАКАРОВА Евдокия Тимофеевна уонна арабытын Россия үтүөлээх учууталин, новатор-учууталы МАКАРОВ Егор Дмитриевич 30 снл кэргэниин бииргэ оболорбуттарыма, Егор Дмитриевич 60 саабын туолар үбүлүбүтүн итин-этин, эбэрдэлибит. Эннэхэ баарыбыт чыгын-чөбүк доруобуйаны, уһун үйүн. Снэнэргитин бүбэйбэһи, доротторгутун, аймахтаргытын кытта олох үөрүүтүн-көтүүтүн тэтигэ үлэстэн дьоллоохтук-сиргулаахтык оболоргутугар.

Снэнэргит, оболоргут.

x x x

Сүүрбэ сэтэ снл устата үлэиттэргэр активнайдык көмөлөспүт Россия Журналистарын союбун чилинни ЭВЕРСТОВ Дмитрий Дмитриевичка «Россия норуотун үөрбэринин туйгунун аата икэрлидэтиэнэ икэрлиик эбэрдэлибит, үлэбэр, олоххор-өсөс үрдүк ситиһиллэри, кынаттаах ыралары баарыбыт.

«Сага олох» хаһыат редакциятын коллектив, алын сүлүөх журналистской тэриэтэ.

ҮӨРЭНЭ КЭЛИН!

Алтаннаагы 15 №-дээх ОПТУ 1995—1996 сс. үрэх тыллыгар манник идэлэргэ эби илэни биллэрэр:

—Тыа сирин тутуутун маласта, тилорамник;
—автомеханик (десер-ремонтник, «ВС» категория днах шофер, автотранспорт техникескэй туругун контролер).

Үөрэххэ сирэй көпөстөн түмүгүнэ ычыллар. Кирбиттэр босхо аһахтыһа, стипендияла, олорор дэнэни ханчылаалар.

Адырыспит: 678602, Амма улууһа, Алтан бөһүөлөгэ. Тел. 26-124, 26-196.

Үөрэххэ ылар комиссия.

Редактор э. т. С. Р. ДАНИЛОВ

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отделы — 21-265, общий — 21-505.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем — 1 усл. п. ласт. на 4-х страницах.

Зарегистрировано Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.

Чурапчинская улусная типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат».

с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». Подписано в печать 29.09.17 ч. (гр. 18.00).

Тираж—3070.

ЗАКАЗ № 115—116.

МАХТАНАБЫТ

Күндү кэргэниин, арабытын, эбэбитин, хос эбэбин, юридическай үлэ ветеранын, персональнай пенсионеры ДРАГУНОВ Гавриил Артамоновичи от ыйын 1 күнүгэр ылархан ырыаттан хомолтолоохтук күн сириттэн сүтэрбит нэр кэмизигэр куус-көмө, өйбүд буолбут, аһахтытын тэтигэ үлэстэбит аймах дьоммутугар, төрөбүт-үөскэбит, оро саһа ааспыт, таптыар Амматын кытылыгар турар Мырылаагыгар киллэрэн көмүс угуурун көтөхсүбүт Федоровтарга, Соловьевтарга, Васильевтарга, Белихтарга, Сергеевтарга уонна суут-силлэстийэ үлэиттэргэр сүлүөхтээх бэйэбит сүгүрүбүн турай махтанабыт. Барытыгар ыраас халаанын, дьоллоох олоху баарыбыт.

Кэргэнэ, оболоро, снэнэргэ, хос снэнэ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Государственная налоговая инспекция по Чурапчинскому улусу разъясняет руководителям и бухгалтерам предприятий, учреждений и организаций, а также предпринимателям:

Федеральным Законом от 27.07.95 г. № 116-ФЗ установлен минимальный размер оплаты труда с 1 августа 1995 года в размере 35000 рублей в месяц.

Исчисление подоходного налога с совокупного дохода всех граждан, а также других налогов и сборов уплачиваемых физическими и юридическими лицами, начисляемая с дохода (прибыли), полученных с 1 августа 1995 года, производится исходя из установленных Законом размеров оплаты труда с 1 августа 1995 года.

Гл. госналоговый инспектор по физическим лицам М. П. ЛУКИНА.

АТЫЛЫБЫТ

Оболоох ынаах уонна орус торбоһу. Тел. 21-267.

x x x

Иттир система радиаторларын. Тел. 21-733.

ҮЛЭБЭ ҮҮГҮРАЛЛАР

Чурапчытаагы алмааны кырылтыр заводка инженер-электрик, рабочай, оградчиктар, үөрэнээччи-оградчиктар наадалар.

Уров Нюргустан Николаевич аатыгар 1994 сыллааха Д. П. Коркин аатынан Чурапчытаагы республиканскай спортнай орто интернат-оскуолаһын бэрлэлибит Б.сериялаах 169612 №-дээх аттестат уонна 1994 снл ахсыһы 5 күнүгэр Чурапчы улууһунаагы ис дьмалы отделинан бэрлэлибит 5-СН сериялаах 581031 №-дээх паспорт сүлүгүтүрүнэн дьмнэ суохтарынан аарыллаллар.

АЛТЫННЫ КЭРЭ-БЭЛИЭ ДАТАЛАРА

Таатта улууһугар Бэайа орто оскуолатын аһахтыгыта 125 снл.

Дьокуускайга бастаах самолет кээбитэ 70 снл.

П. А. Ойуунускай аатынан национальнай драматическай театр тэрилибитэ 70 снл.

РЕСПУБЛИКА ОЛОХТООХТОРУН АХСАНА

Ырытар күннү үлэиттэргэ уларыыт демографическай бийиги-мөйгөнү учуоттаан, Саха Республикатын икэрлиэтигэр ахсаанын раскэтин, огордулар, 1995 снл саатыгар республика икэрлиэтигэр уонсой ахсаана 1048500 киһи этэ.

Сахаалар дьмнээх-ахсааннара 394795 киһи, эбэтэр республика икэрлиэтигэр 37,56 биригдэниин ылар, 29840 хотуу сир төрүт олохтоох аһаах ахсааннаах омукарин бэрэстэбиттэллэрэ олороллор (285 биригдэниин).

Итин таһаарга СР Госкомстатын матириаллар уонна Хотуу сир аһаах ахсааннаах норуоттарын институтун даһаайдар туттулуубутта. Итинэ икэрлиэтигэр көһүтэ, төрөбүт уонна өлүү туһунан даһаай ситиһэ суога, булкаас дьмнэ кэргэтир итэһи биир омукар атыгыта «көһүү» курдук чыччылар учуоттаммытара.

Ырытааччылар санааларынан, сахаалар ахсааннара 50-с-70-с сылларга муһуулуубут кыах суотугар эбэр. Ити кэмгэ төрөбүтүрдүк эбэр, өлүү аһаах этэ. Аһа 20—30 сылынан республикага сахаалар ахсааннара, ассимиляция уонна миграция суотугар сүтүк тадыстарына, барылаһаһын бийигиэтинан, 450—500 тыһымыча киһнэхэ тийиһи снл. Онтон аһааһа барылар.

ТЫА СИРИН ООНЫУЛАРЫГАР

Волгоградка Кыһымы 50 сылыгар дьмнээх Бүтүн Россиятаагы тыа сирин спортнай ооньууларыгар Саха сирин хамаандата уонсой түмүккэ сэттэс мистэтин алаан, кууаһаана суох көрдөрүлүһүнэ. Орлук үүгүдүк дьомбачыттар киириһиттэр. Петр Оксенов уонна Василий Кичкин бэйэлэрин дуоскаларыгар бастаах уонна иккнэ буолулар.

СИА.

Күндү эбэбит, хос эбэбит, аһахтытын, тыл, үлэ ветерана, Одьулуун икэрлиэтигэр олохтооһо

АММОСОВА Фека Ивановна

эмнэ ыалдьан баладан айын 22 күнүгэр өбүтүн, дьиригин куругуйан турай, бары аймахтар-бытыгар, билэр дьомугар ийигинэрэбит.

Күтүтэ, снэнэргэ, хос снэнэргэ, сурдьа.

Чурапчы сэлэниэтигэр олохтооһо

СЕДАЛИЩЕВА Марина Егоровна

ыларханнаах ыалдьан өлбүтүнэ дьириг куругуйан тийэрлэлэр.

—Балтыгар, бииргэ үлэлиир коллегаларыгар Седалищева Евдокия Дмитриевнага удууһааһы каньаталык тутуу управлениенин администрацията, коллектив.

Үлэ, тыл ветерана, Герой-ийэ. Кытаанах икэрлиэтигэр олохтооһо

БАРАШКОВА Ирина Тихоновна

уһун ылархан ырыаттан өлбүтүнэ дьириг куругуйан тийэрлэлэр.

—Уолугар учуутал Барашков Алексей Дмитриевичка, араһытар, бииргэ төрөбүтүтүтүр Кытаанах орто оскуолатын профкома, коллектив.